

Innovatieagenda 2021 - 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord

Inleiding

Aanleiding

Doelstelling

Totstandkoming

Innovatiethema's

Inclusieve samenleving/community building

Armoede en schulden

Langer (zelfstandig) thuis wonen

Talentontwikkeling en veiligheid jeugd

Aandachtsthema's

Duurzaamheid

Zachte landing in de wijk

Positieve gezondheid

Aandachtspunten bij innovatie

Vervolg

Voorwoord

Voor je ligt de samenvatting van de Innovatieagenda Farent 2021 – 2022. Deze Innovatieagenda is tot stand gekomen met enthousiaste inbreng van onze beroepskrachten, opdrachtgevers en samenwerkingspartners.

Het proces om tot de Innovatieagenda te komen, is waardevol geweest. Het heeft mooie en diepgaande gesprekken opgeleverd. Er zijn nieuwe inzichten naar voren gekomen. Het belang om te werken aan innovatie wordt door iedereen van harte onderschreven. Huidige en toekomstige sociaal maatschappelijke opgaven vragen hier immers om.

Deze Innovatieagenda is de eerste stap, het is het begin. Er is focus aangebracht door thema's te benoemen waarop Farent zich gaat richten. Het echte werk: het bedenken, ontwikkelen en implementeren van nieuwe aanpakken en concepten, nemen we de komende tijd ter hand. We zien het als een spannende en uitdagende reis die voor ons ligt. De wijze waarop we de reis aanvangen en inrichten, hebben we op hoofdlijnen al uitgedacht. Er ligt inmiddels een procesplan om van Innovatieagenda naar een innovatieprogramma en uitvoering daarvan te komen.

De exacte bestemmingen zijn nog ongewis. Dat is het mooie van innovatie: je weet bij voorbaat nooit precies waar je uitkomt.

We nodigen je van harte uit om samen met ons mee te reizen op het innovatie-pad. De maatschappelijke opgaven waarvoor we staan, zijn zo complex en veelomvattend dat we doorgaans alleen in gezamenlijkheid hier nieuwe werkende oplossingen voor kunnen bedenken en bieden.

Daarbij starten we niet op nul. Er vindt al veel vernieuwing plaats binnen Farent. Deze vernieuwing krijgt een plaats in ons innovatieprogramma en voorzien we zo nodig van een extra impuls.

Samen met velen is deze Innovatieagenda tot stand gekomen en is hiervoor een breed draagvlak ontwikkeld. Hartelijk dank voor deze bijdrage.

*Hanneke Jacobs,
Bestuurder Farent*

Inleiding

Aanleiding

De omgeving waarin Farent opereert, is turbulent en veel-eisend. De sociaal maatschappelijke opgaven waarvoor Farent staat, zijn divers, complex en aan verandering onderhevig. Samenwerking met partners is een steeds belangrijkere voorwaarde voor succes bij de aanpak van sociaal maatschappelijke opgaven. Nieuwe (sociale) technologieën dienen zich aan. Wensen en behoeften van opdrachtgevers en cliënten veranderen en bestaan de aanpakken sluiten niet altijd meer aan bij de huidige tijdgeest. Zomaar een paar ontwikkelingen waarbij innovatie nodig is om hierop in te spelen.

In het strategisch plan van Farent is innovatie benoemd als belangrijk speerpunt voor de organisatie. Farent wil zich de komende jaren nadrukkelijk ontwikkelen en profileren als koploper in productontwikkeling (productleiderschap).

Verschillende teams binnen Farent hebben de afgelopen jaren de nodige innovaties vormgegeven. Zo is er min of meer planmatig aan diverse portefeuilles gewerkt. De huidige wijze van innovatie heeft mooie resultaten opgeleverd. De wijze kenmerkt zich door veel vrije ruimte voor alle medewerkers in zowel de staf- als de uitvoerende teams. Keerzijde van deze 'duizend bloemen bloeien'

aanpak is dat er weinig focus is in de innovatieactiviteiten en dat een deel van de potentie onbenut blijft.

Medio 2020 is binnen Farent de afdeling Innovatie, scholing en methodieken (ISM) opgericht met onder andere als doel om innovatie binnen de organisatie beter te stroomlijnen. Deze agenda is een eerste stap hierin. De Innovatieagenda is niet in beton gegoten en laat ruimte om in te spelen op (niet voorziene) ontwikkelingen. De agenda beslaat de periode 2021 tot en met 2022.

Doelstelling

De Innovatieagenda heeft als doel om de vernieuwingskracht van Farent te versterken om zo toegevoegde waarde te creëren voor de organisatie, opdrachtgevers en burgers. Om dit doel te kunnen bereiken, wordt met deze Innovatieagenda ingezet op:

- Het aanbrengen van focus door een aantal (sociaal) maatschappelijke thema's te benoemen als innovatiethema (innovatieprioriteit) en de innovatieactiviteiten hierop te richten.
- Het benoemen van punten waar aandacht aan moet worden besteed bij het innoveren op deze thema's.

Totstandkoming

De agenda is tot stand gekomen op basis van input van medewerkers, MT-leden en stakeholders. Op basis van alle input is een lijst opgesteld met actuele en belangrijke (sociaal) maatschappelijke thema's. Om zoveel mogelijk objectief en onderbouwd te bepalen welke (sociaal) maatschappelijke thema's het meest aantrekkelijk zijn om op te innoveren, is gebruik gemaakt van het portfolioanalyse instrument. Aan de hand van 10 factoren zijn de thema's hierbij beoordeeld op hun aantrekkelijkheid voor innovatie vanuit markt- en organisatieperspectief. Daarnaast is er een prioritering op de thema's aangebracht door medewerkers en MT-leden van Farent.

De input uit de gesprekken met medewerkers en stakeholders alsmede de uitkomsten van de portfolioanalyses en prioritering zijn geanalyseerd en geduid. Op basis hiervan zijn 4 innovatiethema's en 3 aandachtsthema's gekozen.

Innovatiethema's

De Innovatieagenda is gericht op het versterken van de innovatiekracht van Farent door innovatiefocus aan te brengen op een aantal belangrijke en actuele (sociaal) maatschappelijke thema's. De innovatiethema's zijn:

- 1. Inclusieve samenleving/community building.**
- 2. Armoede en schulden.**
- 3. Langer (zelfstandig) thuis wonen.**
- 4. Talentontwikkeling en veiligheid jeugd.**

Inclusieve samenleving / community building

Door te innoveren op het thema 'Inclusieve samenleving' wil Farent een nieuwe effectieve wijkaanpak 'Community building 2.0' realiseren. Een eigentijdse aanpak die inzet op zorgzame wijken waarbij wordt aangesloten op veranderende bewonerssamenstelling. Wijken waarin alle bewoners zich thuis voelen en kunnen meedoen, waar mensen geaccepteerd worden zoals ze zijn. Wijken waar mensen aandacht hebben voor elkaar en hun omgeving, betrokkenheid hebben en tonen bij de wijk, elkaar steunen daar waar nodig en waar sprake is van wederkerigheid tussen bewoners.

Beschrijving thema

Wijken zijn qua bewonerssamenstelling aan verandering onderhevig en worden steeds gemêleerder. Prettig met elkaar samenleven is een hele uitdaging. Zo wonen er door extramuralisering en ambulantisering van de GGZ steeds meer mensen met psychische problemen in de wijk. Daarnaast zijn er niet westerse migranten (statushouders) waarvan velen obstakels ervaren bij het thuis raken en aansluiting vinden in de wijk. Maar ook het feit dat ouderen langer zelfstandig thuis (moeten) wonen, maakt dat de bewonerssamenstelling aan verandering onderhevig. Met name de wijken met veel sociale woningbouw ervaren de veranderingen het hevigst. Het sociaal werk heeft geen

nieuwe aanpakken ontwikkeld om met deze veranderde wijken om te gaan. Daar ligt dan ook een grote uitdaging. Onder andere toenemende individualisering en anonimiteit leiden tot verruwing en verharding van de samenleving. Individuen en groepen polariseren en staan steeds meer tegenover elkaar. Daarnaast hebben hoger opgeleide en rijkere inwoners weinig betrokkenheid bij de wijk en tonen zij weinig verantwoordelijkheid voor het oplossen of verminderen van problemen van hun medewijkbewoners, terwijl juist zij hierin een belangrijke rol zouden kunnen spelen. De nieuwe wijkaanpak 'community building 2.0' moet hier op vernieuwende wijze effectieve oplossingen voor bieden.

Armoede en schulden

Door te innoveren op het thema 'Armoede en schulden' wil Farent een sterke bijdrage leveren aan het voorkomen van (problematische) schulden. Hierbij richt Farent zich met maatwerk aanpakken op specifieke doelgroepen zoals jongeren en werknemers in laagbetaalde beroepen. Financieel gezond volwassen worden en een duurzame financiële huishouding is hierbij het streven. Daarnaast wil Farent de economische zelfredzaamheid van mensen vergroten zodat zij duurzaam uit de armoede blijven.

Beschrijving thema

Bij steeds meer mensen staat de bestaanszekerheid onder druk. Zo zijn ruim een half miljoen mensen in Nederland langdurig arm (SCP, 2020) en 1 op de 5 personen heeft betalingsproblemen (Nibud, 2019). Schulden kunnen leiden tot stress, verminderde gezondheid, relatieproblemen, opvoedproblemen, uitsluiting en soms zelfs het missen van een dak boven het hoofd.

Steeds meer jongeren raken in de schulden door ongezond financieel gedrag. Daarnaast zorgt de overgang van 18- naar 18+ waarbij zij officieel zelf financieel zelfstandig worden voor grote uitdagingen. Hulp bij problematische schulden is niet vanzelfsprekend. Als mensen om hulp vragen, is de problematiek vaak al heel groot.

Zo bedraagt de gemiddelde schuld bij aanvraag van schuldhulp € 43.300,- (Nibud). Bij 13% van de werknemers spelen zorgen of vragen over geld. De meesten (78%) zouden graag hulp krijgen van hun werkgever maar de helft durft of gaat bij geldzorgen niet naar de werkgever (Wijzer in geldzaken). Schuldenproblematiek bij werknemers leidt tot kosten voor werkgevers, gemiddeld € 13.000,- voor een werknemer met modaal salaris. 57% van de werkgevers ziet personeel met schulden als een groot risico voor de organisatie (Nibud).

Werkgevers zijn erbij gebaat dat (potentiële) problematische schulden bij medewerkers snel worden gesignaleerd en aangepakt.

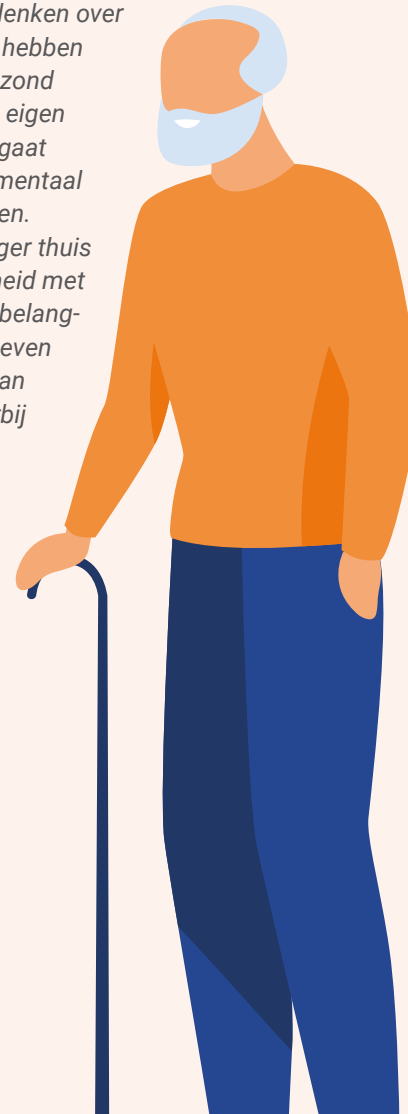
Langer (zelfstandig) thuis wonen

Door te innoveren op het thema 'Langer (zelfstandig) thuis wonen' wil Farent eraan bijdragen dat ouderen zoveel mogelijk regie houden over hun leven, een stevig netwerk hebben en gezond ouder worden, zodat zij gelukkig zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Om dit te ondersteunen bouwt Farent aan zorgzame buurten en wijken (zie thema inclusieve samenleving) en daarmee draagt de organisatie bij aan het betaalbaar houden van de zorg. Een specifieke doelgroep onder de ouderen zijn mensen met dementie. Farent wil hen en hun omgeving van de juiste ondersteuning voorzien, zodat ook zij op verantwoorde wijze langer thuis kunnen blijven wonen.

Beschrijving thema

Zowel mensen zelf als de overheid willen dat mensen langer zelfstandig thuis (blijven) wonen. Er ligt een grote maatschappelijke opgave om dit te realiseren. Er komen steeds meer ouderen en deze ouderen worden steeds ouder. In 2017 telde Nederland 3.159.000 inwoners van 65 jaar en ouder (CBS, 2018). Door de toenemende vergrijzing groeit het aandeel 65-plussers van 18 procent van de bevolking in 2017 naar 26 procent vanaf 2040. Het aantal mensen met dementie bedraagt op dit moment 280.000 en verdubbelt door verdere vergrijzing de komende 25 jaar tot meer dan een half miljoen (Alzheimer Nederland). In het belang van zo gezond en gelukkig mogelijk oud worden in de eigen omgeving én het betaalbaar houden

van de zorg en ondersteuning aan ouderen, moeten we als samenleving met elkaar nadenken over de vraag: Wie en wat hebben mensen nodig om gezond oud te worden in hun eigen wijk? Bij gezondheid gaat het over lichamelijk, mentaal én sociaal welbevinden. Voor ouderen die langer thuis wonen, is vertrouwen met de directe omgeving belangrijk om kwaliteit van leven te ervaren. De inzet van mantelzorgers is hierbij belangrijk.

Talentontwikkeling en veiligheid jeugd

Door te innoveren op het thema 'Talentontwikkeling en veiligheid jeugd' wil Farent het welzijn en de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen en jongeren duurzaam verbeteren, zodat zij veilig kunnen opgroeien en hun talenten kunnen ontwikkelen en benutten voor een gezond en zinvol leven. Daarmee wil Farent het risico op maatschappelijke uitval en instroom naar de 2de lijn jeugdhulp beperken.

Beschrijving thema

De jeugd heeft de toekomst. Er is echter een groep (kwetsbare) kinderen en jongeren die zich in een situatie bevinden waarin het niet vanzelfsprekend is dat zij zich op gezonde wijze ontplooiën en ontwikkelen. Denk daarbij aan onveilige situaties in de thuissituatie zoals bij kindermishandeling, huiselijk geweld en (complexe) scheidingen. Ook armoede en een niet adequate leefomgeving zijn belangrijke factoren. Problemen in de thuissituatie en/of op school en het niet gebruik (kunnen) maken van sport-, cultuur- en opvangvoorzieningen maken dat de kansen voor deze jeugdigen minder zijn. Met als gevolg dat deze kinderen en jongeren vastlopen in hun ontwikkeling, uitvallen op school, depressieve gevoelens ontwikkelen, thuiszitten en weinig om handen hebben.

Zij lopen risico op ontwikkelingsachterstand door een disbalans in draaglast versus draagkracht en een negatieve beïnvloeding door andere (oudere) jongeren (straatcultuur/ ondermijning).

Aandachtthema's

Er is een aantal (sociaal) maatschappelijke thema's die aandacht verdienen omdat zij zeer actueel zijn en een hoge prioriteit hebben bij opdrachtgevers en stakeholders. Ze zijn niet benoemd als innovatiethema's omdat er op deze thema's al veel is ontwikkeld en omdat de reeds ontwikkelde aanpakken grotendeels al onderdeel uitmaken van het reguliere werk van Farent. De aandachtsthema's zijn:

1. **Duurzaamheid.**
2. **Zachte landing in de wijk.**
3. **Positieve gezondheid.**

Duurzaamheid

Farent wil een bijdrage leveren aan de verduurzaming van de samenleving en in het bijzonder aan de verduurzaming van sociaal zwakkere wijken.

Beschrijving thema

Vergroening en de energietransitie staan hoog op de agenda bij politiek, woningcorporaties, etc. Er wordt gestreefd naar duurzame wijken en buurten. Voor veel inwoners in met name sociaal zwakkere wijken staat dit ver van hen vandaan. Ze hebben soms niet de mentale en/of financiële ruimte om hieraan mee te doen of weten gewoon niet hoe hierin te handelen. Bewonersondersteuning, gemeenschappelijk aanpakken en versterking sociale infrastructuur zijn zaken die spelen op dit onderwerp waarbij Farent een belangrijke rol van betekenis kan spelen. Er zal worden voortgeborduurd op de geformuleerde Visie op Duurzaamheid van Farent.

Zachte landing in de wijk

Farent wil eraan bijdragen dat mensen die vanuit begeleiding door een instelling terugkomen in de wijk hier een goede start kunnen maken en weer duurzaam zelfstandig kunnen wonen.

Beschrijving thema

Mensen die een tijd in een instelling (GGZ, beschermd wonen, maatschappelijke opvang, detentie) hebben doorgebracht komen terug in de wijk. Enerzijds door de extramuralisering van de zorg anderzijds doordat hun (behandel)traject is beëindigd. Om het weer zelfstandig wonen succesvol te laten verlopen, is het van belang dat deze mensen goed kunnen landen in de wijk. Dat ze zich welkom voelen, geaccepteerd worden door de buurt en alle benodigde ondersteuning en hulp ontvangen om weer onderdeel te gaan uitmaken van de samenleving. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan dagbesteding op maat. Daarnaast is het van belang dat er een zg. waakvlamfunctie wordt ontwikkeld, zodat er tijdig kan worden ingegrepen wanneer er problemen ontstaan. Op dit moment ontbreekt het aan een effectieve ketenaanpak en is er geen waakvlamfunctie ingericht.

Positieve gezondheid

Farent wil bijdragen aan het bevorderen van positieve gezondheid van met name kwetsbare groepen.

Beschrijving thema

Bij positieve gezondheid gaat om een bredere kijk op gezondheid. Het accent ligt niet op ziekte maar op mensen zelf, op hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt (Institute for Positive Health). Positieve gezondheid slaat een brug tussen zorg en welzijn. Daardoor worden oplossingen niet langer als vanzelfsprekend en uitsluitend in het medische circuit gezocht. Vaak zit er sociaal-maatschappelijke problematiek achter ziekte of leidt ziekte tot sociaal maatschappelijke problematiek. De uitdaging ligt in het verbinden van het medisch en sociaal domein. Het ontwikkelen van gezamenlijke aanpakken en zorgen voor een vloeiende overgang van mensen tussen de twee domeinen. Bij mensen in een lage sociaal-economische situatie zit doorgaans veel gezondheidsproblematiek. Zo dragen bijvoorbeeld beperkte financiële middelen en laag bewustzijn bij aan ongezonde levensstijl. Op het analysevlak zijn goede methodieken beschikbaar zoals het Spinnenweb van Machteld Huber. Hier wordt echter weinig gebruik van gemaakt en er is nauwelijks een vertaling in (collectieve) aanpakken en programma's.

Aandachtspunten bij innovatie

In de gesprekken met medewerkers, stakeholders en landelijke (kennis)organisaties zijn punten naar voren gekomen die meegenomen gaan worden wanneer er op de innovatiethema's vernieuwing plaatsvindt. Punten die met name de efficiency en effectiviteit ten goede komen. De belangrijkste punten zijn:

Inrichten van goede samenwerking

Het werken aan (sociaal) maatschappelijke opgaven vraagt inzet van meerdere partijen. Elkaar kennen, duidelijkheid over rollen en posities, afgestemde en geïntegreerde werkprocessen, etc. zijn nodig om tot efficiënte en effectieve aanpakken te komen. Hierbij horen ook afspraken over één duidelijk aanspreekpunt voor cliënten.

Gebruik van collectieve aanpakken

Collectieve aanpakken zoals groepshulpverlening zijn effectief, goedkoper en verbinden mensen. Deze dienen zoveel mogelijk te worden ingezet.

Bereiken van doelgroepen

Doelgroepen waarop Farent haar dienstverlening en ondersteuning richt, zijn vaak moeilijk te bereiken. Dit is een constant punt van aandacht en vraagt nieuwe creatieve methodieken.

Gebruik van (sociale) technologie

De mogelijkheden van (sociale) technologie nemen in rap tempo toe en worden steeds meer geaccepteerd door zowel cliënten als professionals. De inzet van (sociale) technologie kan de dienstverlening van Farent efficiënter en effectiever maken.

Aanbieden expertise aan andere organisaties

Bij alle expertise die binnen Farent aanwezig is en wordt ontwikkeld, moet in kaart worden gebracht voor welke andere organisaties deze expertise waarde heeft (bijv. onderwijs, bedrijfsleven). Deze kan dan aan hen worden aangeboden.

Inzet menselijk kapitaal

Binnen de (lokale) samenleving is veel kennis en kunde beschikbaar bij mensen die dit graag willen inzetten voor anderen. Dit kan aangeboden en ingezet worden. Denk aan inzet van ervaringsdeskundigen, vrijwilligers en (sociaal) ondernemers. Tevens zorgt samenwerking met ervaringsdeskundigen en vrijwilligers bij de ontwikkeling en de uitvoering van nieuwe diensten voor beter werkende aanpakken en motiveert het mensen gebruik te maken van het aanbod.

Goede profilering

Bij een aantal ketenpartners is niet altijd duidelijk wat Farent doet of voor hen kan betekenen. Dit vraagt veel en goede inzet op het gebied van relatiebeheer en communicatie.

Effectiviteit

Bij het bedenken en ontwikkelen van nieuwe aanpakken dient er altijd aandacht te zijn voor de mate waarin de aanpak bijdraagt aan de oplossing van het maatschappelijke vraagstuk waarop deze is gericht. Bij de evaluatie van de aanpak in bijvoorbeeld de pilotfase dient dit altijd te worden meegenomen.

Vervolg

Met de Innovatieagenda is een eerste start gemaakt om de vernieuwingskracht van Farent te versterken door innovatiethema's en ambities hierbinnen te benoemen en te beschrijven welke punten meegenomen dienen te worden wanneer er op de innovatiethema's wordt vernieuwd. Om van de innovatieagenda naar een goede gedegen uitvoering te komen, is het 'Plan van Aanpak Innovatieprogramma Farent' opgesteld. Binnen dit plan is onder andere aandacht voor het innovatieproces zoals deze binnen Farent wordt vormgegeven en het gezamenlijk innoveren met (keten)partners. Met het innovatieprogramma wil Farent de komende twee jaren nieuwe concepten en aanpakken ontwikkelen die daadwerkelijk het verschil maken voor de organisatie, burgers, opdrachtgevers en (keten)partners.

